

Μπανανία

Με τον μειωτικό όρο «Μπανανία», ή επί το επισημότερον «Δημοκρατία της Μπανάνας», εννοείται η χώρα -κατά κύριον λόγο τριτοκοσμική, αλλά όχι απαραίτητα-, η οποία έχει μειωμένη εθνική κυριαρχία και την πραγματική εξουσία την ασκούν εξωτερικά και εξωθεσμικά κέντρα με βασικό μοχλό τα οικονομικά

συμφέροντα που έχουν στη χώρα αυτή.

Ο όρος, αρχικά αφορούσε την φτωχή χώρα της Λατινικής Αμερικής, την Ονδούρα, και προέκυψε από ένα βιβλίο του Αμερικανού συγγραφέα Γουίλιαμ Πόρτερ (λογοτεχνικό ψευδώνυμο «Ο. Χένρι»), με τίτλο «Λάχανα και βασιλιάδες». Ο Πόρτερ, κατέληξε φυγάς στην Ονδούρα, καταδιωκόμενος από τις αρχές της αμερικανικής πολιτείας του Τέξας, κατηγορούμενος για υπεξαίρεση χρημάτων. Εκεί έγραψε και το εν λόγω βιβλίο, το 1904 ...

Σε μια από της ιστορίες του βιβλίου, με τίτλο «Ο ναύαρχος», γινόταν αναφορά σε μια φανταστική χώρα, την «Ανχουρία», η οποία περιγράφονταν ως μια «*μικρή, παραθαλάσσια δημοκρατία της μπανάνας*». Ο Πόρτερ «φωτογράφιζε» σχεδόν φανερά την Ονδούρα, στην οποία οι αμερικανικές εταιρείες-κολοσσοί και κυρίως οι εταιρείες παραγωγής φρούτων (και ειδικότερα της μπανάνας), είχαν αποκτήσει τέτοια επιρροή, ώστε ανεβοκατέβαζαν κυβερνήσεις, υποστηρίζοντας ή οργανώνοντας πραξικοπήματα, φέρνοντας έτσι στην εξουσία τις αρεστές και κατάλληλες για τα συμφέροντά τους, κυβερνήσεις.

Το συγκεκριμένο φαινόμενο, δεν περιορίστηκε -φυσικά- μόνο στα όρια της Ονδούρας, αλλά παρουσιάστηκε και σε άλλες φτωχές χώρες, κυρίως της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής, ενώ συνεχίζεται, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, μέχρι και τις μέρες μας.